

Ініціатива сприяння розвитку гуманітаристики в Україні

«Ребрендинг філософії»

Звіт про перший етап

(1 червня 2015 – 31 жовтня 2015)

Метою першого (підготовчого) етапу реалізації Ініціативи «Ребрендинг філософії» було створення інтернет-ресурсів та пакету базової документації, а також перші кроки у напрямку привертання уваги громадськості до поставлених проблем. Основним стратегічним напрямком, що пропонувався до обговорення на цьому етапі, був напрямок «Філософський ліцей», метою якого є сприяння поширенню філософської освіти шляхом розробки, апробації та інституціалізації освітньої моделі, що передбачає створення філософсько-гуманітарного ліцею як освітнього сегменту між середньою та вищою школою з особливим статусом філософії як дисциплінарного ядра та стрижневої методології освітнього процесу.

Реалізація цієї мети передбачає **чотири етапи**:

1. Постановка проблеми та вирішення організаційних питань (червень 2015 - жовтень 2015)
2. Дослідження світового досвіду та розробка освітньої моделі (листопад 2015 – липень 2016)
3. Апробація освітньої моделі (вересень 2016 – липень 2017)
4. Впровадження моделі на загальнонаціональному рівні (з 2017)

ЗАВДАННЯ ПЕРШОГО ЕТАПУ

1. *Попередній аналіз* недоліків сучасної української системи освіти та обговорення можливості їх подолання спільними зусиллями освітян, представників академічної спільноти та влади.
2. *Формулювання узагальненої пропозиції* щодо подолання цих недоліків шляхом розробки, апробації та впровадження сегменту гуманітарної освіти для старшокласників за зразком моделі ліцейської освіти, як вона існує у ряді європейських країн.
3. *Привернення уваги фахової спільноти та широких кіл громадськості* до зазначеної проблеми шляхом проведення публічних заходів, публікацій у мас-медіа та обговорення у соціальних мережах.
4. *Утворення робочої групи* з числа фахівців, які висловили зацікавленість у розвитку ініціативи.
5. *Налагодження стосунків* з освітніми та навчальними закладами, органами влади, громадськими організаціями, медіа та іншими установами, готовими надати академічну, інформаційну та іншу підтримку ініціативи.
6. *Закріплення статусу ініціативи «Ребрендинг філософії»* у якості дослідницького проекту в межах реформування освітньої системи України на рівні органів державної влади України.
7. *Пошук джерел фінансування.*

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ СТАНОМ НА 20 ЖОВТНЯ 2015 РОКУ

1. *Створено робочу документацію проекту, [офіційний сайт](#), [сторінку](#) та [групу у Facebook](#).*
2. *[Проведено круглий стіл «Ребрендинг філософії: від університету до ліцею»](#), що відбувся 19 червня 2015 року в Інституті філософії імені Григорія Сковороди НАН України за участі близько 50 освітян, філософів, представників державної влади, релігійних структур, мистецьких установ, медіа та громадськості з Київської, Вінницької, Житомирської, Черкаської, Рівненської та Харківської областей України.*
3. *[Проведено підготовчий етап статистичного дослідження «Образи філософії у масовій свідомості»](#) з метою фіксації суспільних уявлень про філософію та її місце у системі освіти, попередні результати якого були оприлюднені на круглому столі, а другий етап відбудеться у листопаді-грудні 2015 року.*

4. Здійснено апробацію проекту на наукових конференціях, зокрема, у Києво-Могилянській академії, Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (перелік доповідей та публікацій доступний [на сайті проекту](#)).

5. Висвітлено результати роботи у тематичних медіа, зокрема, на партнерських порталах [«Освітня політика»](#) та [«Освітні тренди»](#), порталах [«Вища школа»](#), [«Педагогічна преса»](#), [«Релігія в Україні»](#), на телеканалі [«Громадське телебачення»](#), а також на [офіційному сайті](#) ініціативи.

6. Ініційовано обговорення ініціативи у соціальних мережах, зокрема, на [Facebook-сторінці проекту](#) та у групах близької тематики.

ТЕОРЕТИЧНІ ВИСНОВКИ ЕТАПУ

1. В ході обговорення було визнано тезу про кризу гуманітарної освіти у сучасній Україні та невизначеність місця соціально-гуманітарної освіти у системі освіти – як середньої, так і вищої.

2. Більшість експертів погодилася з тим, що повноцінна університетська освіта можлива лише за наявності у студентів певної гуманітарної та методологічної бази: загальних уявлень про культурно-історичні процеси, здатності до критичного мислення та аналізу, навичок усної та письмової аргументації тощо. Проблема полягає в тому, що сучасна середня освіта не забезпечує здобуття зазначених компетенцій – на відміну від точних та технічних дисциплін, обсяг яких більш-менш достатній формування загальних уявлень про фізичний світ.

3. Таким чином, існує нагальна потреба у створенні інноваційних осередків гуманітарної освіти для старшокласників, ядром якої повинна стати філософія та цикл дисциплін соціально-гуманітарного напрямку. При цьому необхідна практизація цих дисциплін, наближення їх до повсякденних проблем, перехід від теоретичної до практичної, прикладної філософії як універсального метода пізнання, критичного мислення, аргументації. Рішенням може стати введення міждисциплінарних курсів на перетині філософії, історії культури, літератури та мистецтва, а також практичних занять з психології, самопізнання та засвоєння методологічних навичок творчої, навчальної та наукової діяльності. Це завдання набуває особливої актуальності саме сьогодні, коли відбуваються активні процеси реформування освіти, в тому числі, у напрямку переходу до дванадцятирічної системи середньої освіти.

4. Взірцем для розбудови таких осередків може стати європейський досвід, зокрема, інститут лицейської освіти, як він існує у ряді європейських країн, адже цей специфічний етап між середньою та університетською освітою завжди містить потужний блок світоглядних дисциплін: філософських, релігієзнавчих, культурологічних.

ТРИВАЄ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

1. Утворення робочих груп з числа фахівців, які висловили зацікавленість у розвитку ініціативи.

2. Налагодження контактів з представниками різних галузей науки, освіти, мистецтва, влади, громадськості, що висловили зацікавленість у розвитку ініціативи, та з організаціями, що готові надати інформаційну та консультативну підтримку ініціативи.

3. Закріплення статусу ініціативи *«Ребрендинг філософії»* у якості дослідницького проекту в межах реформування освітньої системи України на рівні органів державної влади України.

4. Пошук джерел фінансування.

ПОДАЛЬШІ ДІЇ

Ми продовжуємо роботу згідно встановленому плану та протягом жовтня плануємо завершити формування робочої групи проекту та налагодження партнерських стосунків із зацікавленими організаціями.

Будемо раді співпраці із науковими та освітніми установами, культурними закладами, громадськими організаціями, органи влади та окремими фахівцями, які зацікавлені у формуванні в Україні осередків якісної гуманітарної освіти.

Більш детальна інформація та необхідні документи доступні на сторінках, присвячених [створенню робочої групи](#) та [налагодженню партнерських стосунків з організаціями](#).